

ကျိပ်စုတင်ဆိပ်ထွဲမလံလံပတံထိပ်တင် - KAREN

လံကဘျီးပ၊ 1 လ၊ 2 - တင်မပု၊ လံတကွီဒိအံ၊ အတနီဖးခဲလက်နု အလီဒိဒ်ဝဲဒ်နီနီလ၊ တင်ကဆိကမိန်တင်လ၊ တင်ရှင်တင်ကျဲအံအဂီလီ

ပုဆိတင်ဂုတင်ကျိ			
မံကတင်-	မံဒိပ်ထံ-	နံအိပ်ဖျှံ-	ပုကညီအနီဂံလ၊ ဟံဒ်ဒ်ဃီထာအပု-
		/ /	
စုတး တင်ဂုတင်ကျိ / ကျိပ်စုတင်စုလီဒိဒ်ခိအဂတဖ် ကျိပ်စုတင်စုလီဒိဒ်ခိအဂတဖ် တင်ဆိကမိန်အံအမု တင်စုလီဒိဒ်ခိအဂတဖ်လ၊ အမု ကျိပ်စု မုတမု တင်သုဂ်တဖ်လ၊ တင်ဆိကမိန်အံအမု ကျိပ်စုသုညီတဖ်လ၊ ဝံသးစုထာနု 30-သီ ပုပု စုတးလံဟံဖျါ ဟံဃုဒီး တင်ဆိကမိန်ပုလံလံ လ၊ စရိအမုအကီး (checking account) ဒီး တင်ဟံဖျိစုအကီး (savings account) ကီးခါ အဂီ လ၊ ဟံဒ်ဒ်ဃီထာအံအဂီ			
စုတး/ကျိပ်စုကရ၊ဖျိအမံ	အကီးအကလုာ်	အကီးပုစုအိပ်တုာ် စရိ မုတမု အလုာ်အပု	
		\$	
		\$	
		\$	
		ခဲလက်ဟံဖျိ	\$
ကျိပ်စုတင်ကရ၊ကရိအမံ	အကီးအကလုာ်/တင်စုလီဒိဒ်ခိ (401(k), CD, Money Market, IRA, စတီးတဖ် (stocks), တင်ဟံလီစုလံစာဃာတဖ် (bonds), ဒ်နုတဖ်)	အကီးပုစုအိပ်တုာ် စရိ မုတမု အလုာ်အပု	
		\$	
		\$	
		ခဲလက်ဟံဖျိ	\$
ဟံဒ်ဒ်ဃီထာတင်ဟံနုဒီးတင်သုတင်စုတဖ် နသးမုအိပ် 18 နံ မုတမု ဆုအဖီခိ ဒီး တင်မုဂ်ဒီးထာနုနု ပုလ၊ အသးအသးလ၊ မိပံအ တင်ဟံနု တင်ဒီးခိသုစရိတဖ် (tax returns) အပုနု၊ ဟံဖျါထီာ် နမိပံတဖ် အတင်ဟံနုဒီးတင်သုတင်စုတဖ် လ၊ လံအံတကွီ နမုအိပ်ဆိးတပုဃီဒီး ပုဒိတုာ်ခိပုအဂတဖ်၊ ဘုာ်ဆုာ်တဟုာ်နု၊ တင်ဟံနုနု၊ ဟံဖျါထီာ်ထဲ နနီတဂ၊ တလိဘုာ်တလိဟံဒ်ဃီထာတင်စုတဖ်နု၊ တကွီ နမုအိပ်ဆိးတပုဃီဒီး ပုဒိတုာ်ခိပုအဂတဖ် ဒီးမု ၂ ဟုာ်နု၊ တင်ဟံနု/တင်သုတင်စုတဖ်နု၊ ထာနုလီ၊ တင်ဟံနုလ၊ ပုတဂ၊ ဖုာ်စုာ်အံအဂီ တကွီ			
တလိဘုာ်တလိဟံဒ်ဃီထာတင်ဟံနု (ဖဲဟုာ်ခိသုဝံအလီခိ)		တလိဘုာ်တလိဟံဒ်ဃီထာတင်သုတင်စုတဖ်	
ဘုးလဲတဖ် (နီကစာ်)	\$	နီကစာ်ထာ်ပု၊ ဆုာ်ချုာ်ဝီတင်သုတင်စုတဖ် (အဒိ၊ ခိဖု)	\$
ဘုးလဲတဖ် (မ၊/ဝ၊)	\$	စုထီာ်ထွဲမလံလံလံ/ဖိသုတင်ဆိပ်ထွဲမလံ	\$
တင်တအိပ်ဒီးတင်ဖဲတင်မ၊ တင်နုာ်ဘျူးတဖ်	\$	တင်ဟုာ်ဟံလဲ/တင်ပီလီတင်အလံစာဃာအလဲ (Mortgage)	\$
တင်တဆိပ်သးမး (disability)	\$	ခုဘာ် (Cable)/မူဖျါဒိ (Satellite) TV/အုထာ်နဲး	\$
ပုာ်စုာ်/သုးမုသံာ်တစုဟုာ်နု	\$	လီတဲစိ (လီတဲစိစိစု ဒီး လီသုပျံလီတဲစိ)	\$
စုဆိပ်ထွဲမလံလံလံ/ဖိသုတင်ဆိပ်ထွဲမလံ	\$	တင်အိပ်တင်အီ	\$
တင်ဒီးလဲတင်အလဲ	\$	တင်ကူတင်က၊	\$
ပုဂုာ်ဝီတင်ဘုာ်တင်ဘ၊ တင်နုာ်ဘျူးတဖ်	\$	အဂ၊	\$
အဂ၊	\$	(ဝံသးစု၊ ဟံဖျါလီတံာ်)	\$
(ဝံသးစု၊ ဟံဖျါလီတံာ်)	\$		\$
	\$		\$
တလိဘုာ်တလိတင်ဟံနုခဲလက်ဟံဖျိ	\$	တလိဘုာ်တလိတင်သုတင်စုခဲလက်ဟံဖျိ	\$

ကျပ်စုတစ်ဆိုင်ထွဲမေးခွဲလုပ်တံဆိပ်တင်

လက်ကားပေါ် 2 လာ 2

ဝံသးစူဆူကူး တင်လက်တင်ဖန်အံ အလံာ်ကွဲးဒိတဖန် ဃုာ်ဒီးလံာ်ပတံထီၣ်တင်အံတက့ၢ်	
လံာ်တီလံာ်မိလၢအလံာ်နီၣ်တဖန်အံ မ့ၢ်တပုၣ်အယံၣ်န့ၣ် တၢ်သးကျဲၤကတၢ်ကတီၤန့ၣ် နလံာ်ပတံထီၣ်တင်န့ၣ် တမ့ၢ်ကဲထီၣ်အသးကသ့ဘၣ်	
☐ ကီၢ်စၢ်ဖိၣ်တၢ်ဒွဲးဒိသွဲးစရီ (1040 လံာ်တက့ၢ်ဒိ) လၢတယံာ်ဒီးဘၣ်အပူၤ လၢနဂီၢ် ဒီး နမၤ/ဝၤအဂီၢ်*	☐ တၢ်ဟ့ၣ်ဟံၣ်လဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပိၣ်လီၤတၢ်အလံာ်စၢ်ဃာ်အလဲ အလံာ်အုၣ်သး (မၢ်တအိၣ်ဖျါဟံၣ်အသးလၢ စတးလံာ်ဟံၣ်ဖျါအပၤ ဖျါဖျါဖျါန့ၣ်)
☐ စုတးလံာ်ဟံၣ်ဖျါ လၢတယံာ်ဒီးဘၣ်အပူၤ(တဖန်) လၢနဂီၢ် ဒီး နမၤ/ဝၤအဂီၢ်* 30-သီ ပဲၤပဲၤ စုတးလံာ်ဟံၣ်ဖျါ ဟံၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဆါတၢ်ပူၤခဲလၢန့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ထၢန့ၣ်လီၤအီၤလၢ စရီအမူအကီး (checking account) ဒီး တၢ်ဟံၣ်ဖျါစုအကီး (savings account) ကိးခါ အဂီၢ် လၢဟံၣ်ဒုၣ်ဃီထၢအံၤအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ	☐ လံာ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်တဖန် အလံာ်ကွဲးဒိတဖန်လၢ ကယဲၢ်မ့ၢ်တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤဒ် တလါဘၣ်တလါ ဟံၣ်ဃီတၢ်သ့တၢ်စွဲတဖန် တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢ စုတးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ(တဖန်)အပူၤ ဖျါဖျါဖျါဘၣ်န့ၣ်
☐ တၢ်ဟ့ၣ်ဘူးလဲလံာ်ဖျါတၢ်တဖန် လၢနဂီၢ်ဒီးနမၤ/ဝၤအဂီၢ်* လၢအပူၤကွံာ် 2 လါအပူၤ	
*နသးမ့ၢ်အိၣ် 18 နံၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူအဖီအိၣ် ဒီး တၢ်မၢ်ဂံၢ်ဒွဲးထၢန့ၣ်နၤ ပုၤလၢအသးအသးလၢ မိၢ်ပာ်အ တၢ်ဟံၣ်န့ၣ် တၢ်ဒွဲးဒိသွဲးစရီတဖန်အပူၤန့ၣ်, နကဘၣ်ဆူထီၣ် နမိၢ်ပာ်တဖန် အကီၢ်စၢ်ဖိၣ် တၢ်ဒွဲးဒိသွဲးစရီ(တဖန်), တၢ်ဟ့ၣ်ဘူးလဲလံာ်ဖျါတၢ်တဖန်, ဒီးစုတးတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဖန်လီၤ *နမ့ၢ်အိၣ်ဆိးတပူၤဃီဒီး ပုၤဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပုၤအဂၤတဖန် ဒီးမ့ၢ် ဣ ဟ့ၣ်နီၤ တၢ်ဟံၣ်န့ၣ်/တၢ်သ့တၢ်စွဲတဖန်န့ၣ်, ထၢန့ၣ်လီၤ တၢ်ဟံၣ်န့ၣ်လၢ ယၤ, ပုၤဆဲးလီၤစုဆဲးပနီၣ်, အုၣ်ကီၤသးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်လံာ်အီၤတဖန်န့ၣ် တၢ်မၤပုၤအီၤ လၢတၢ်ပလီၢ်ပဒီးအပူၤ, ဒီးအမ့ၢ်ဝဲတီၢ် ဒီးအဘၣ်ဝဲ ဒ်ယတၢ်န့ၢ်ပာ် အိၣ်အဂၤကတၢ်အသး, ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်ဟံၣ်လီၤတဲာ်အီၤ တအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်. ယန့ၢ်ပာ်လၢ ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကယုထီၣ်ယၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဆူညါတဖန် ဒီးတၢ်မၤပုၤ လံာ်ပတံထီၣ်တင်အံၤ တဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤလၢ တၢ်ကျဲၤလီၤကျဲၤဘၣ်တၢ်တဖန်အဂီၢ် လၢယအကီး(တဖန်)အပူၤဘၣ်.	
မိၢ်ပာ်/ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် အစုဆဲးပနီၣ်-	နံၤသီ-
မံၤလၢအဲကလံးလံာ်မံၤဖျါအိၣ် ဒီး တၢ်ဘၣ်ထွဲဒီးပုၤဆါ (မ့တမ့ၢ်လၢနီၣ်ကစၢ်ဘၣ်န့ၣ်):	

* လံာ်ပတံထီၣ်တင်န့ၣ် အဆၢကတီၢ်ဘၣ်မဲ 30 သီ မဲတၢ်ဒီးန့ၣ်အီၤဝဲအလီၢ်ခံ*

ပုၤပတံထီၣ်တၢ် အတၢ်ဆီဟံၣ်ဆီဃီ တၢ်အိၣ်သး (ကွီၤနီၣ်တခါ):	ပုၤပတံထီၣ်တၢ် အတၢ်န့ၢ်ဖဲးန့ၢ်မၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ (ကွီၤနီၣ်တခါ):	မၤ/ဝၤ အတၢ်န့ၢ်ဖဲးန့ၢ်မၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ (ကွီၤနီၣ်တခါ):
ပုၤသဘူၤ ထီၣ်ပုၢ် လီၤဖး	တၢ်မၤအိၣ် ဟံၣ်ခိၣ်မုၢ် ကွီၤမိ	တၢ်မၤအိၣ် ဟံၣ်ခိၣ်မုၢ် ကွီၤမိ
အိၣ်လီၤဖးသးဖိးဒီးသဲး မုၢ်ကမဲ/ခွဲကမဲ	တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတအိၣ် အိၣ်ဘျဲးလၢတၢ်မၤ	တၢ်ဖဲးတၢ်မၤတအိၣ် အိၣ်ဘျဲးလၢတၢ်မၤ

ကျိပ်စွတ်ဆိပ်ထွေမစာ၊ တရံရှ်တကျဲ - တဂ်ဂ်လၢပုၤညီၤန့ၢ်သံကွၢ်အီၤတဖၣ်

MNGI အကျိပ်စွတ်ဆိပ်ထွေမစာ၊ တရံရှ်တကျဲန့ၢ် မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်?

MNGI အကျိပ်စွတ်ဆိပ်ထွေမစာ၊ တရံရှ်တကျဲန့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်မၤစၢၤလီၤ တၢ်အပူၤကလံၤ တကူၢ်တတံၤ မ့တမ့ၢ် လၢလၢပုၤပုၤလၢ ပုၤဆါတဖၣ်လၢ အမၤလၢပုၤထီၣ်ဘး တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အလဲတၢ်တိၢ်ကျဲၤ လၢတၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤကဒဲကဒဲသ့တခါ ဒီးပပနံၣ်တၢ်ကၢဝဲဒၣ်ဘး တသ့တဖၣ် အဂီၢ်လီၤ. တၢ်မၤစၢၤလီၤတၢ်အပူၤအပတီၢ်လၢ တၢ်ဟံးလီၤအီၤန့ၢ် တၢ်ကဆၢတၢ်အီၤလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တခါဘၣ်တခါအဖီခိၣ် ဒ်နကျိပ်စွတ်ဂီၢ်တၢ်အိၣ်သးအခဲအံၤအိၣ်အသးန့ၢ်လီၤ.

မ့ၢ်ယကကြးဝဲဘၣ်ဝဲလၢ MNGI အကျိပ်စွတ်ဆိပ်ထွေမစာ၊ တရံရှ်တကျဲအဂီၢ်ခါ?

နတၢ်ပီၣ်တဲသကိးတၢ်ဒီး ပပနံၣ်တၢ်ကၢ ဝဲဒၣ်ဘး ဘၣ်ယး နအကိးပုၤစုအိၣ်တၢ်အစၢၤ မ့ၢ်ဝဲ ဒီးနမၤလၢပုၤထီၣ်ဘး တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အလဲတၢ်တိၢ်ကျဲၤ လၢတၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤကဒဲကဒဲသ့တခါ မ့ၢ်တသ့ဘၣ်အယိန့ၢ်, နကြးဝဲဘၣ်ဝဲလၢ တၢ်တိၢ်ကျဲၤအံၤအဂီၢ် သ့န့ၢ်လီၤ. တၢ်ဆိကမိၣ်န့ၢ်တၢ်န့ၢ် ကသန့ထီၣ်အသးလၢ ဟံၣ်ဃီတၢ်ဟံးန့ၢ်, တၢ်သ့တဖၣ်, ဟံၣ်ဃီအိၣ်အလဲဒ် ဒီးတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ်တဖၣ် အဖီခိၣ်န့ၢ်လီၤ. ဟံၣ်ဃီဃီထၢလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲသ့တဖၣ်န့ၢ် အိၣ်ဒီး တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်ခဲလၢဟံးဖျိၣ် လၢအအိၣ်ဖဲ ကိၢ်စၢၤဖျိၣ်တၢ်ဖျိၣ်တၢ်ယၢ်တၢ်န့ၢ်ကျဲတဖၣ်အ 300 မျးကယၢ်အပူၤ မ့တမ့ၢ် စုၤန့ၢ်တၢ်အံၤန့ၢ်လီၤ-

ဟံၣ်ဃီထၢအကြးအဘၣ် တၢ်ဟံးန့ၢ်အနီၣ်ဂီၢ်ဒွဲးတဖၣ်		
ဟံၣ်ဃီထၢအိၣ်အလဲ	တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်ခဲလၢဟံးဖျိၣ်	တလါဘၣ်တလါတၢ်ဟံးန့ၢ်ခဲလၢဟံးဖျိၣ်
1	45,180\$	3,765\$
2	61,320\$	5,110\$
3	77,460\$	6,455\$
4	93,600\$	7,800\$
5	109,740\$	9,145\$
6	125,880\$	10,490\$
7	142,020\$	11,835\$
8	158,160\$	13,180\$

ဖဲနမၤပုၤ ကျိပ်စွတ်ဆိပ်ထွေမစာ၊ လံာ်ပတံထီၣ်တၢ် လၢလၢပုၤပုၤ ဒီးဆုၢ်ထီၣ် လံာ်တီလံာ်မိဆိပ်ထွေလၢအလိၣ်တဖၣ် ဝဲအလီၤခဲ, MNGI ကပံာ်ထံနီၤဖး နလံာ်ပတံထီၣ်တၢ် ဒ်သိးကဆၢတၢ် မ့ၢ်နကကြးဝဲဘၣ်ဝဲဒီး တၢ်မၤစၢၤလီၤတၢ်အပူၤခါန့ၢ်လီၤ.

ယမ့ၢ်တုၤထီၣ်ဘးဒီး တၢ်ဟံးန့ၢ်အတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်လၢ MNGI အကျိပ်စွတ်ဆိပ်ထွေမစာ၊ တရံရှ်တကျဲအဂီၢ်န့ၢ်, မ့ၢ်တၢ်ကအၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ယၢ် ဒ်အတၢ်ဒၣ်ဝဲအသိးခါ?
တတူၢ်လိာ်ဘၣ်. မ့ၢ်လၢတၢ်ဆိကမိၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်ထံးခိၣ်တိအါမၤအယိ, တၢ်တုၤထီၣ်ဘးဒီး တၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်လၢ တရံရှ်တကျဲအံၤအဂီၢ်န့ၢ် တဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်ကီၤလၢ ကဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ဘၣ်.

လၢကျိပ်စွတ်ဆိပ်ထွေမစာ၊ တရံရှ်တကျဲ အလံာ်ပတံထီၣ်တၢ်အဂီၢ် လံာ်တီလံာ်မိမနုၤတဖၣ် ကလိၣ်ဝဲလဲၣ်?

ဝဲသးစုၤဆုၢ်ထီၣ် လံာ်တီလံာ်မိလၢလံာ်တဖၣ်အံၤ ဃုာ်ဒီး လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်လၢနမၤပုၤအီၤန့ၢ်တက့ၢ်-

- ကိၢ်စၢၤဖျိၣ် တၢ်ဒွဲးဒိသ့စၢၤ လၢတယံာ်ဒီးဘၣ်အပူၤ လၢနဂီၢ် ဒီး နမၤ/ဝဲအဂီၢ်*
- စုတၢ်လံာ်ဟံးဖျိၣ် လၢတယံာ်ဒီးဘၣ်အပူၤ(တဖၣ်) လၢနဂီၢ် ဒီးနမၤ/ဝဲ အဂီၢ်* (30-သီ ပုၤပုၤ စုတၢ်လံာ်ဟံးဖျိၣ် ဟံးဃုာ်ဒီး တၢ်ဆါတၢ်ပုၤခဲလၢန့ၢ် တၢ်ကဘၣ်ထၢန့ၢ်လီၤအီၤလၢ စၢၤအမူအကိး ဒီး တၢ်ဟံးဖျိၣ်စုအကိး **ကိးခါ** အဂီၢ် လၢဟံၣ်ဃီထၢအံၤအဂီၢ်)
- တၢ်ဟ့ၣ်ဘူးလဲလံာ်ဖျိတံာ်တဖၣ် လၢနဂီၢ်ဒီးနမၤ/ဝဲအဂီၢ် လၢအပူၤကွံာ် ခဲလါအပူၤ*

***နသးမ့ၢ်အိၣ် 18 နံၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူအဖီခိၣ် ဒီး တၢ်မ့ၢ်ဂံၢ်ဒွဲးထၢန့ၢ်နၤ ပုၤလၢအသးအသးလၢ မိၢ်ပၢ်အ တၢ်ဟံးန့ၢ် တၢ်ဒွဲးဒိသ့စၢၤတဖၣ်အပူၤန့ၢ်, နကဘၣ်ဆုၢ်ထီၣ် နမိၢ်ပၢ်တဖၣ် အကိၢ်စၢၤဖျိၣ် တၢ်ဒွဲးဒိသ့စၢၤ(တဖၣ်), စုတၢ်တၢ်ဟံးဖျိၣ်(တဖၣ်) ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ဘူးလဲလံာ်ဖျိတံာ်တဖၣ်လီၤ**

***နမ့ၢ်အိၣ်ဆိးတပူၤဃီဒီး ပုၤဒိၣ်တုၤခိၣ်ပုၤအဂၢၢ်တဖၣ် ဒီးမ့ၢ် ၂၂ ဟ့ၣ်နီၤ တၢ်ဟံးန့ၢ်/တၢ်သ့တဖၣ်တဖၣ်န့ၢ်, ထၢန့ၢ်လီၤ တၢ်ဟံးန့ၢ်လၢ ပုၤတဂၢၤစုာ်စုာ်အံၤအဂီၢ် ဒီး ကိၢ်စၢၤဖျိၣ် တၢ်ဒွဲးဒိသ့စၢၤ (1040 လံာ်တက့ၢ်ဒိတဖၣ်), တၢ်ဟ့ၣ်ဘူးလဲလံာ်ဖျိတံာ်တဖၣ်, ဒီးစုတၢ်တၢ်ဟံးဖျိတဖၣ် တက့ၢ်**

တၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ် အတၢ်မၤကျဲသန့န့ၢ် အတၢ်ဆၢကတီၢ် ကယံာ်ထဲလဲၣ်?

တၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ် အတၢ်မၤကျဲသန့ အတၢ်ဆၢကတီၢ်အယံာ်အထၢန့ၢ် တဒ်သိးလိာ်သးဘၣ်, သန့ထီၣ်သးလၢ မ့ၢ်လံာ်တီလံာ်မိဆူညါတဖၣ် လိၣ်ခါတလိၣ်ခါ အဖီခိၣ်န့ၢ်လီၤ. သန့က့ၢ်, တၢ်မၤကျဲသန့အံၤ ညီန့ၢ်န့ၢ်ယံာ်ဝဲ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအမုၢ်နံၤ14 သီ ဖဲနဟ့ၣ်လီၤပုၤ လံာ်တီလံာ်မိလၢအလိၣ်တဖၣ် လၢနလံာ်ပတံထီၣ်တၢ်အဂီၢ် ဝဲအလီၤခဲန့ၢ်လီၤ.

လာကျိပ်စုတင်ဆိုင်ထွဲမေးစာ အလံာ်ပတံထီၣ်တၢ်အဂီၢ် တၢ်ကဘၣ်ထၢန့ၣ် မတၢ် အတလါဘၣ်တလါ တၢ်ဟဲန့ၣ် ဒီးတၢ်သူတၢ်စွဲတဖၣ်လဲၣ်?

နမ့ၢ်ထီၣ်ပုၤန့ၣ်, မါဝါခံၤလၢၣ် အတၢ်ဟဲန့ၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ထၢန့ၣ်လီၤလၢ လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. နသးမ့ၢ်အိၣ် 18 နံၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူအဖီခိၣ် ဒီး တၢ်မ့ၢ်ဂံၢ်ဒွဲးထၢန့ၣ်န့ၣ် ပုၤလၢအသန့ၤအသးလၢ မိၢ်ပၢ်အ တၢ်ဟဲန့ၣ် တၢ်ဒွဲးခိသွဲးစရီတဖၣ် (tax returns) အပူၤန့ၣ်, နမိၢ်ပၢ်ခံၤလၢၣ် အတၢ်ဟဲန့ၣ်န့ၣ် တၢ်ကဘၣ်ထၢန့ၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်အိၣ်ဆိးဒီး ပုၤဒိၣ်တုၣ်ခိၣ်ပုၤအဂၢၤတဖၣ်, ဘၣ်ဆၣ်တဟ့ၣ်နီၤ တၢ်ဟဲန့ၣ်န့ၣ်, ဝံသးစူၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ထဲ နနီၢ်တဂၢၤ တလါဘၣ်တလါဟံၣ်ဃီတၢ်သူတၢ်စွဲတဖၣ် လၢလံာ်ပတံထီၣ်တၢ်အပူၤတက့ၢ်. အဒိ, နမ့ၢ်အိၣ်ဒီး ပုၤအိၣ်သကိးတဒီးဃီတဂၢၤ ဒီးတလါဘၣ်တလါ ဟံၣ်အလဲဟံၣ်ဖျါ မ့မ့ၢ် \$1,000 န့ၣ်, နကဘၣ်ဟံၣ်ဖျါ \$500 ဒ် နတလါဘၣ်တလါ ဟံၣ်လဲတၢ်သူတၢ်စွဲ လၢလံာ်ပတံထီၣ်တၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ယမ့ၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်အုၣ်ကိၤန့ၣ် မ့ၢ်ယပတံထီၣ် ကျိပ်စုတင်ဆိုင်ထွဲမေးစာသ့ၤခါ?

သ့ၤလီၤ. တၢ်မၤစၢၤလီၤတၢ်အပူၤတခါလၢလၢၣ်လၢ အကြးဝဲဘၣ်ဝဲဒီးန့ၣ် လၢကျိပ်စုတင်ဆိုင်ထွဲမေးစာ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဖီလၢန့ၣ် တၢ်ကမၤအီၤ ဖဲပဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အလဲလၢ နတၢ်အုၣ်ကိၤဒိပနံၣ်အအိၣ် ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.

ယဟ့ၣ်တၢ်အလဲတဖၣ်လၢ ယအကိးအပူၤ မ့ၢ်ဝံၤတုၢ်လံတဒိမီ?

တၢ်မၤစၢၤလီၤတၢ်အပူၤတဖၣ် တၢ်ကမၤအီၤလၢ နစုအိၣ်တုၢ်အစရီအခဲအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်တဟ့ၣ်က့ၤစူၤလၢ အပူၤကွံာ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်အလဲတဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်.

မ့ၢ်ယကဘၣ်ပတံထီၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ ပုၤအံၤပုၤဘျီလဲၣ်?

နမ့ၢ်ကြးဝဲဘၣ်ဝဲလၢ ကျိပ်စုတင်ဆိုင်ထွဲမေးစာ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤအဂီၢ်န့ၣ်, တဘျီ-အဂီၢ် တၢ်မၤစၢၤလီၤတၢ်အပူၤတမံၤန့ၣ် တၢ်ကဟံၣ်လီၤအီၤဆူ နအကိးအပူၤ လၢတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤအမုၢ်နီၤခဲလၢၣ်အဂီၢ် တချုးပဒီးန့ၢ်ဘၣ် နလံာ်ပတံထီၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤဆူညါ လၢဆူၣ်ချ့ၤဂီၢ်တၢ်အံၤထွဲကွၢ်ထွဲဆူညါအဂီၢ်န့ၣ်, အလီၢ်အိၣ်လၢ နကဘၣ်တိၣ်ထီၣ် လံာ်ပတံထီၣ်တၢ်ဆူညါတမံၤန့ၣ်လီၤ.